

ผลของการสอนการดูแลสุขภาพ วิทยาลัยร่วมกับกาพัฒนาจิตที่มีต่อความวิตกกังวลของ
นักศึกษาพยาบาลปีที่ 1 : ศึกษาเฉพาะกรณีวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี บำราศนคราตุร

นางสาวปัทมา ผ่องศิริ

ศูนย์วิทยพัทยาการ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-164-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE EFFECTS OF TEACHING PERSONAL HYGIENE JOINED WITH MIND DEVELOPMENT ON
ANXIETY OF FIRST YEAR NURSING STUDENTS : A CASE STUDY OF
BOROMARAJONANI COLLEGE OF NURSING, BAMRASNARADURA

Miss Pattama Phongsiri

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Education Program

Graduate School

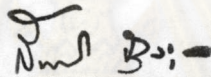
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-164-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ผลของการสอนการดูแลสุขภาพวัยเยาว์ส่วนบุคคลร่วมกับการพัฒนาจิตที่มีต่อความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 1 : ศึกษาเฉพาะกรณีวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี บำราศนราดูลู
โดย นางสาวปัทมา ผ่องศิริ
ภาควิชา พยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชุณหปราณ

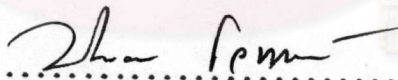
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

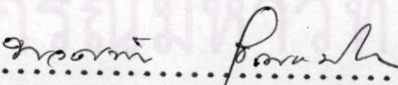
(รองศาสตราจารย์ ดร.ลันตี ณัฐสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

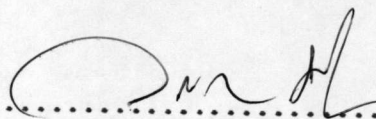
..... ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์)

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชุณหปราณ)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณ ปุณฺณโชติ)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ปัทมา ผ่องศิริ : ผลของการสอนการดูแลสุขภาพวิทยาส่วนบุคคลร่วมกับการพัฒนาจิตที่มีต่อความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 1 : ศึกษาเฉพาะกรณีวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี บำราศนราดур (THE EFFECTS OF TEACHING PERSONAL HYGIENE JOINED WITH MIND DEVELOPMENT ON ANXIETY OF FIRST YEAR NURSING STUDENTS : A CASE STUDY OF BOROMARAJONANI COLLEGE OF NURSING, BAMRASNARADURA) อ.ที่ปรึกษา : ผศ.ดร. พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชูเทพปราน, 313 หน้า. ISBN 974-634-164-2

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการสอนการดูแลสุขภาพวิทยาส่วนบุคคลร่วมกับการพัฒนาจิตที่มีต่อความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 เปรียบเทียบความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลระหว่างกลุ่มการสอนการดูแลสุขภาพวิทยาส่วนบุคคลร่วมกับการพัฒนาจิตกับกลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรู้จักตนเองกับความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลหลังได้รับการสอนการดูแลสุขภาพวิทยาส่วนบุคคลร่วมกับการพัฒนาจิต ประชากร คือ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี บำราศนราดур จำนวน 48 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวัดความวิตกกังวล และแบบประเมินการรู้จักตนเอง ซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเที่ยงแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการทดลองดังนี้คือ นำแบบวัดความวิตกกังวลและการรู้จักตนเองไปประเมินความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาล จัดนักศึกษาเข้ากลุ่ม 2 กลุ่ม โดยวิธีจับคู่ ตามคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดปีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาและคะแนนความวิตกกังวลจากนั้นดำเนินการทดลองตามขั้นตอน โดยนำแผนการสอนการดูแลสุขภาพวิทยาส่วนบุคคลร่วมกับการพัฒนาจิต ไปสอนนักศึกษากลุ่มทดลอง และนำแผนการสอนการดูแลสุขภาพวิทยาส่วนบุคคลตามปกติ ไปสอนนักศึกษากลุ่มควบคุมเป็นเวลา 5 วัน ประเมินความวิตกกังวลและการรู้จักตนเองของนักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มภายหลังการสอนเป็นเวลา 4 สัปดาห์สัปดาห์ละ 2 วัน วันละ 4 ชั่วโมง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างโดยสถิติวิลคอกซอนหาความสัมพันธ์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาพยาบาลกลุ่มการสอนการดูแลสุขภาพวิทยาส่วนบุคคลร่วมกับการพัฒนาจิต มีคะแนนความวิตกกังวลต่ำกว่ากลุ่มควบคุม และมีคะแนนการรู้จักตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. การรู้จักตนเองมีความสัมพันธ์ทางลบ กับความวิตกกังวลของนักศึกษาพยาบาลหลังได้รับการสอนการดูแลสุขภาพวิทยาส่วนบุคคลร่วมกับการพัฒนาจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.6972$)

ภาควิชา พยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การพยาบาลศึกษา
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อนิสิต *ปัทมา ผ่องศิริ*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Dr. P. J. S.*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C686105 : MAJOR NURSING EDUCATION

KEYWORD : TEACHING / MIND DEVELOPMENT / ANXIETY / NURSING STUDENT

PATTAMA PHONGSIRI : THE EFFECTS OF TEACHING PERSONAL HYGIENE JOINED WITH MIND DEVELOPMENT ON ANXIETY OF FIRST YEAR NURSING STUDENTS : A CASE STUDY OF BOROMARAJONANI COLLEGE OF NURSING, BAMRASNARADURA. THESIS ADVISOR : ASSI. PROF. POLICE. MAJOR. PAUNGPHEN CHOONHAPRAN, Ph.D 313 pp. ISBN 974-634-164-2

The purposes of this study were to study the effects of teaching personal hygiene joined with mind development on anxiety of first year nursing students and to compare the anxiety between the experiment and control groups and to study correlation between self perception and anxiety of nursing students after teaching personal hygiene joined with mind development. Population were forty-eight first year nursing students from Boromarajonani College of Nursing, Bamrasnaradura. Research instruments were anxiety test and self perception test, which were tested for content validity and reliability. The researcher pretested the nursing students' anxiety and self perception and matched pairs by secondary school grade point average and the anxiety scores. The experiment group was taught personal hygiene joined with mind development and the control group was taught personal hygiene by regular method for five days. After that the anxiety and self perception of the two groups were measured in four weeks, two days per week and four hours per day. The data was analyzed by mean, standard deviation, Wilcoxon's matched pairs signed ranks test and Pearson's product moment correlation coefficient.

The findings revealed that:

1. Nursing students who were taught personal hygiene joined with mind development had lower anxiety score than the control group, and had higher self perception score than the control groups and significantly different at the .05 level.
2. There was negative correlation between self perception and anxiety and significantly different at the .05 level. ($r = -.6972$)

ภาควิชา.....พยาบาลศาสตร์.....
สาขาวิชา.....การพยาบาลศึกษา.....
ปีการศึกษา.....2538.....

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลง ได้ด้วยความกรุณา ความห่วงใย ความเอื้ออาทรจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พ.ต.ต.หญิง พวงเพ็ญ ชูแห่ปราบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ดร.ประนอม โอทกานนท์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณ ปุณฺณโชติ กรรมการสอบซึ่ง ได้กรุณาให้ข้อคิดเห็นและคำแนะนำ ในการปรับปรุงแก้ไข ให้สมบูรณ์ขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ชมภู ภูตระกูล ที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาที่มีค่า มาเป็นวิทยากรในการฝึกอบรมการพัฒนาคิดให้กับนักศึกษาพยาบาล คณะจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ที่ได้กรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงเครื่องมือในการวิจัย ให้สมบูรณ์ขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี โรคทรวอก คณะจารย์ทุกท่านและขอขอบคุณนักศึกษาพยาบาล ซึ่งให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี บำราคนราตุร คณะจารย์ทุกท่าน และขอขอบคุณนักศึกษาพยาบาลที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี ในการดำเนินการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

ขอขอบพระคุณพี่เขี้ยวมาศ พี่ปรเมศร์ และพี่มนต์ชัย ที่ให้ความห่วงใย ความเอื้ออาทร และคำแนะนำที่มีค่ายิ่งต่อผู้วิจัย ขอขอบคุณ คุณชจรพงษ์ เยี่ยมสวัสดิ์ คุณรุจน์ ภูเจริญ คุณไพจิตร เฟ็ง โปบูลย์ คุณวัชรา ทองมอญ เพื่อนและน้องคณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่สนับสนุนและให้กำลังใจเสมอมา

ประโยชน์และคุณค่าของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ คุณแม่ มณฑิเยร คุณพ่อประยัด ผ่องศิริ คุณแม่ ดร.สิริ กรินชัย และอาจารย์ทุกท่านที่อบรมให้ความรู้ให้ข้อคิดส่งเสริมให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลง ได้ด้วยดี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญแผนภาพ.....	ซ
สารบัญรูป.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	8
ปัญหาในการวิจัย.....	8
แนวเหตุผลและสมมติฐานการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาจิต.....	14
แนวคิดเกี่ยวกับความวิตกกังวล.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์.....	37
แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	48
ประชากร.....	48
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53

สารบัญ (ต่อ)

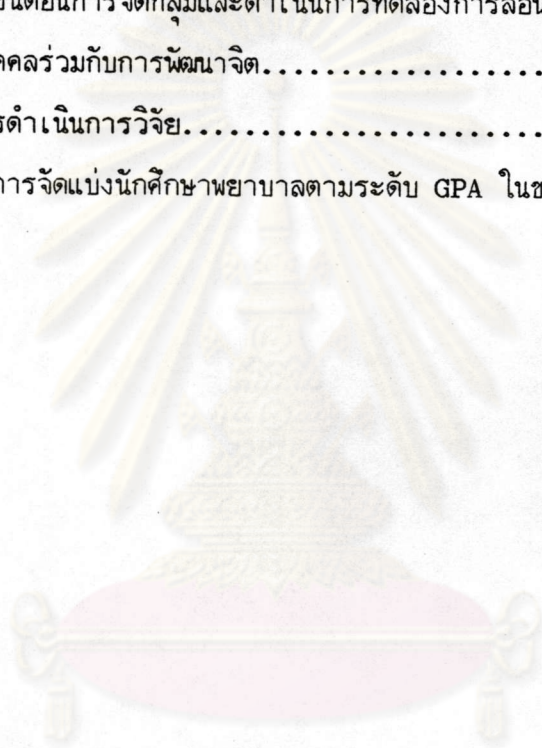
บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง.....	57
การทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	64
วิธีวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	99
สรุปผลการวิจัย.....	102
อภิปรายผล.....	103
ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย.....	109
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	109
บรรณานุกรม.....	110
ภาคผนวก.....	118
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	119
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	121
ภาคผนวก ค สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	291
ภาคผนวก ง กิจกรรมที่ใช้ในการดำเนินการทดลอง.....	294
ประวัติผู้วิจัย.....	313

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงการเรียงลำดับที่ของนักศึกษา ตามคะแนนความวิตกกังวล และคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดปีการศึกษา.....	51
2	แสดงความแตกต่างของการจำแนกตามคะแนนความวิตกกังวล และคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดปีการศึกษาของนักศึกษาเป็นรายคู่.....	52
3	ตารางการสอนการดูแลสุขภาพวิทยาส่วนบุคคลตามปกติ.....	71
4	วัตถุประสงค์และกิจกรรมการสอนการดูแลสุขภาพวิทยาส่วนบุคคล ร่วมกับการพัฒนาจิต.....	72
5	ปฏิบัติการการสอนการดูแลสุขภาพวิทยาส่วนบุคคลร่วมกับการพัฒนาจิต....	75
6	ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลก่อนและหลัง การทดลองของนักศึกษากลุ่มทดลองและนักศึกษากลุ่มควบคุม.....	83
7	ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวล หลังการทดลอง ของนักศึกษากลุ่มทดลองและนักศึกษากลุ่มควบคุม.....	84
8	ความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรู้จักตนเองก่อนและหลังการทดลอง ของนักศึกษากลุ่มทดลองและนักศึกษากลุ่มควบคุม.....	86
9	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างการรู้จักตนเองกับ ความวิตกกังวล.....	88
10	แสดงจำนวนและร้อยละของการรู้จักตนเองของนักศึกษากลุ่มทดลอง	90
11	แสดงความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการรู้จักตนเองหลังการทดลอง ของนักศึกษากลุ่มทดลองและนักศึกษากลุ่มควบคุม.....	94
12	แสดงจำนวนและร้อยละของความรู้สึกของนักศึกษากลุ่มทดลอง ต่อการปฏิบัติพยาบาล.....	98

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่		หน้า
1	แสดงลักษณะการเกิดและความสัมพันธ์ของ T-Anxiety และ S-Anxiety	29
2	แสดงผลของความวิตกกังวลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย....	34
3	แสดงขั้นตอนการจัดกลุ่มและดำเนินการทดลองการสอนการดูแลสุขภาพ ส่วนบุคคลร่วมกับการพัฒนาจิต.....	65
4	วิธีการดำเนินการวิจัย.....	66
5	แสดงการจัดแบ่งนักศึกษาพยาบาลตามระดับ GPA ในขณะอยู่หอพักนักศึกษา	69

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
1	แสดงกราฟแท่ง เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความวิตกกังวลก่อน และหลังการทดลองของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม.....	85
2	แสดงการบริหารไซโซ.....	308
3	แสดงกายบริหารลมปราณเพื่อสุขภาพ.....	310

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย